

Kortlægning af overgange mellem videregående uddannelser

Indhold

Indledning / 4

1. Læsevejledning og opsummering / 7

2. Uddannelsesveje fra erhvervsakademiuddannelse til bachelor / 10

2.1 Erhvervsakademiuddannedes overgange til professionsbacheloruddannelse / 12

2.2 Erhvervsakademiuddannedes overgange til akademisk bacheloruddannelse / 13

3. Uddannelsesveje fra professionsbachelor til kandidat / 14

3.1 Professionsbacheloruddannedes overgange til kandidatuddannelse / 18

3.2 Eksempler på overgange til kandidatuddannelser / 19

4. Om kortlægningens datagrundlag / 23

4.1 Oversigt over bilag / 24

Kortlægning af overgange mellem videregående uddannelser

Udgivet af Danske Universiteter, Danske Professionshøjskoler,
Danske Erhvervsakademier og Maritime Uddannelser

Juni 2022

Grafisk tilrettelægning: Peter Waldorph

Foto: Getty Images, Shutterstock, Danske Professionshøjskoler,
Danske Erhvervsakademier og SIMAC

Denne publikation kan ved tydelig kildeangivelse frit kopieres

A photograph of three people (a woman in an orange sweater, a man in a pink shirt, and another man in a blue jacket) walking down a modern, white staircase with a white metal railing. The background shows the architectural details of the building, including white concrete steps and railings, and some greenery visible through the railings.

”

Som sektorer har vi et fælles mål om sammenhæng i hele det videregående uddannelses-system – at studerende møder 'åbne døre', hvis de ønsker at læse videre efter en erhvervs-akademiuddannelse eller professionsbachelor-uddannelse.

Indledning

Erhvervsakademier, maritime uddannelser, professionshøjskoler og universiteter samarbejder på tværs af landet på institutionsniveau om konkrete fag, uddannelser eller videnområder. Som sektorer har vi forskellige uddannelsesprofiler, og vi samarbejder og supplerer hinanden i det videregående uddannelseslandskab.

Samarbejdet er primært på institutionsniveau og kan være knyttet til bestemte fagmiljøer og områder. Formålet med denne rapport er at skabe et vidensgrundlag om uddannelsesovergange, så vi kan arbejde med sammenhæng og fleksibilitet på tværs af sektorerne på et oplyst grundlag.

Som sektorer har vi et fælles mål om sammenhæng i hele det videregående uddannelses-system – at studerende møder 'åbne døre', hvis de ønsker at læse videre efter en erhvervsakademiuddannelse eller professionsbacheloruddannelse. Derfor har vi udarbejdet denne fælles oversigt over uddannelsesveje mellem de videregående uddannelser. Det er ikke et succeskriterium i sig selv, at mange læser videre. Men det er vigtigt, at unge ikke fravælger uddannelser pga. bekymring for at lukke døre for eventuelle fremtidige uddannelsesmuligheder.¹

Denne rapport beskriver de formelle muligheder for at læse videre med en gennemført erhvervsakademiuddannelse eller professionsbacheloruddannelse som adgangsgrundlag. Rapporten kortlægger også antallet af overgange til bachelor- eller kandidatuddannelser, for personer med en erhvervsakademiuddannelse eller professionsbacheloruddannelse. Der skelnes ikke mellem de mange forskellige grunde til at læse videre, fx hvorvidt studerende læser videre for at specialisere sig inden for eget fagfelt eller for at opnå en bredere faglighed.

Rapporten kortlægger overgange mellem ordinære heltidsuddannelser, dvs. at adgang og overgange til efteruddannelse ikke beskrives. Kortlægningen medtager heller ikke meritmulighederne ved brancheskift, fx muligheden for at uddanne sig via meritlærer- eller meritpædagoguddannelsen.² Endelig er overgange fra akademisk bachelor til kandidatuddannelse ikke medtaget, da denne uddannelsesvej er tydelig fordi akademiske bachelorer har retskrav på at fortsætte på en specifik kandidatuddannelse.

1 En parallel problemstilling er valget af ungdomsuddannelse, hvor EUD bl.a. fravælges pga. bekymring for manglende muligheder for videreuddannelse (Rapporten *Synet på ungdomsuddannelserne blandt unge i 9. klasse*, EVA, 2019: *Synet på ungdomsuddannelserne blandt unge i 9. klasse* | EVA)

2 *Meritlærer* | UddannelsesGuiden (ug.dk)

Denne kortlægning skal ses som et øjebliksbillede over adgangsgivende uddannelser (optalt primo 2022) og overgange mellem videregående uddannelser (data fra perioden 2017-2020). Rapporten kan således ikke benyttes som vejledningsmateriale eller opslagsværk over adgangsgivende uddannelser, men udgør et vidensgrundlag, som kan have relevans for studerende, uddannelsesinstitutioner og aktører med interesse for uddannelsesveje.

God læselyst!

Anders Hanberg Sørensen

Formand for Maritime Uddannelser

Steen Enemark Kildesgaard

Formand for rektorkollegiet, Danske Erhvervsakademier

Camilla Wang

Forkvinde for Danske Professionshøjskoler

Hanne Leth Andersen

Formand for Uddannelsespolitisk Udvalg, Danske Universiteter

OM RETSKRAV

Bachelorstuderende på et universitet er garanteret en studieplads på en specifik kandidatuddannelse ved samme universitet, der bygger oven på bacheloruddannelsen. Retskravet gælder, hvis man søger ind på kandidatuddannelsen inden for tre år efter færdiggjort bacheloruddannelse.

I 2021 udgjorde retskravsbachelorer ca. 50 % af det samlede optag på universiteternes kandidatuddannelser.

DER ER FLERE OVERGANGE MELLEM VIDEREGÅENDE UDDANNELSER END KORTLÆGNINGEN BESKRIVER

Kortlægningen beskriver personer, som har færdiggjort en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse og efterfølgende videreuddanner sig. Der er dog også en gruppe, som skifter spor undervejs i en uddannelse. Gruppen af 'omvælgere' er en del af mobiliteten mellem de videregående uddannelsessektorer, men er ikke en del af datagrundlaget for denne kortlægning.

Uddannelsesveje

DE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

1. Læsevejledning og opsummering

De følgende afsnit belyser overgange mellem videregående uddannelser. Afsnit 2 handler om erhvervsakademiuddannedes overgange til bacheloruddannelser og afsnit 3 beskriver professionsbacheloruddannedes overgange til kandidatuddannelser, samt zoomer ind på henholdsvis bygningskonstruktører og pædagogers overgange til kandidatuddannelser. Afsnit 4 indeholder en kort beskrivelse af datagrundlaget og henvisninger til bilag.

Opsummering af hovedpointer

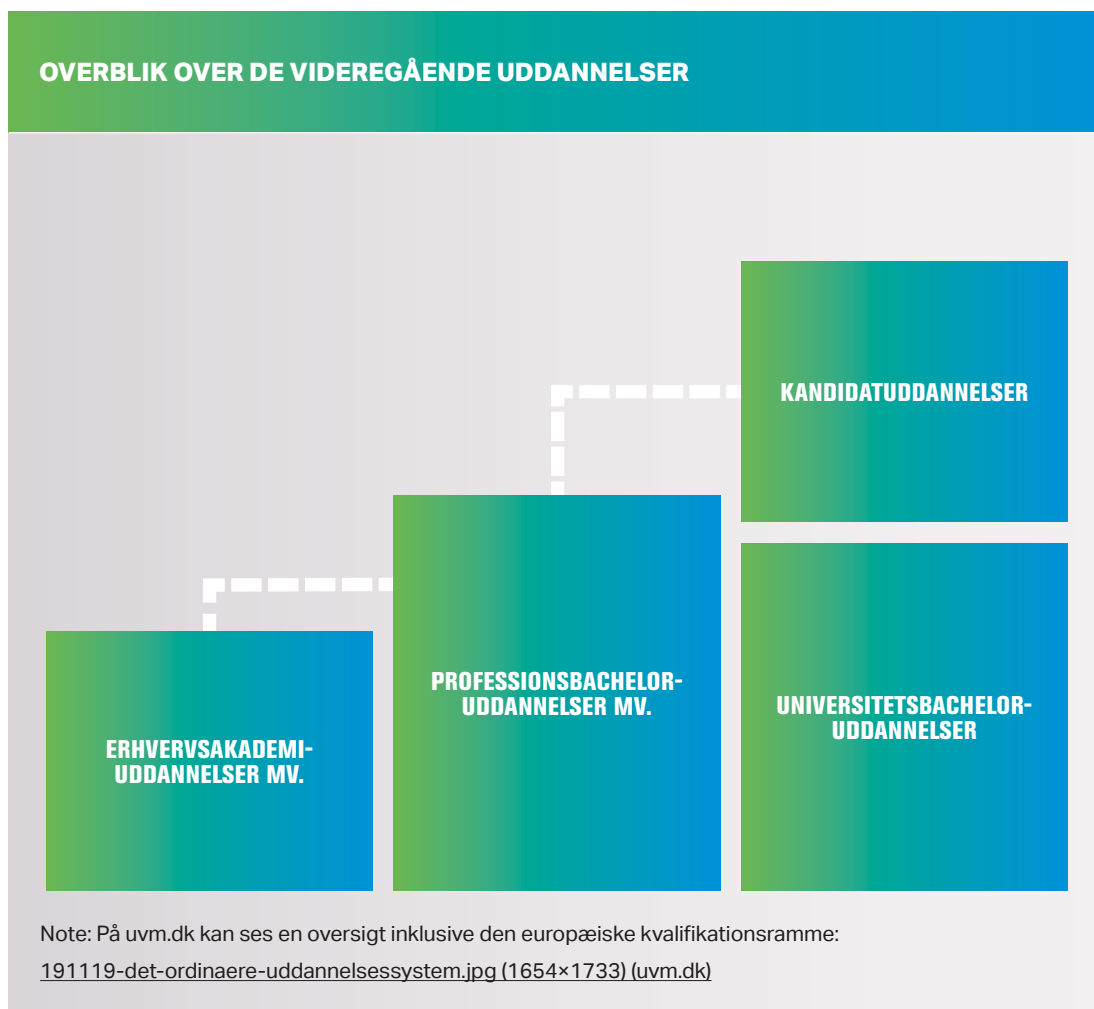
- Kortlægningen viser, at 14.740 erhvervsakademiuddannede startede på en professionsbacheloruddannelse i perioden 2017-2020. I samme periode blev godt 33.000 færdiguddannet på en erhvervsakademiuddannelse.³
- Den tydeligste videre uddannelsesvej for erhvervsakademiuddannede er en af de 17 top-up bacheloruddannelser, der tager halvandet år. Blandt gruppen der fortsætter på en bacheloruddannelse, tager størstedelen (85%) en top-up bacheloruddannelse. En mindre gruppe læser videre på 3-årige bacheloruddannelser, hvoraf nogle har meritordninger, så uddannelsen kan gennemføres på kortere tid, typisk to år.
- Der er flere, der opfylder adgangskravene og efterspørger top-up uddannelserne, end der er udbud af studiepladser. Ved optaget 2021 blev 48 % af de kvalificerede ansøgere til top-up bacheloruddannelser på erhvervsakademierne afvist. For top-up bacheloruddannelser på professionshøjskolerne var andelen af afviste kvalificerede ansøgere på 15 %.
- 10.905 professionsbacheloruddannede startede på en kandidatuddannelse i perioden 2017-2020. I samme periode færdiggjorde knapt 75.000 personer en professionsbacheloruddannelse.⁴
- Professionsbacheloruddannelser er direkte adgangsgivende til omkring 125 ud af 500 kandidatuddannelser, derudover kan suppleringskurser give adgang til yderligere kandidatuddannelser. Professionsbacheloruddannede kan også optages efter en individuel vurdering på en række kandidatuddannelser, som ikke har professionsbacheloruddannelsen som direkte adgangsgrundlag.

3 Bemærk at de to grupper ikke kan sammenlignes direkte, da de 14.740 kan have færdiggjort deres erhvervsakademiuddannelse over en længere årrække.

4 Bemærk at de to grupper ikke kan sammenlignes direkte, da de 10.905 kan have færdiggjort deres professionsbacheloruddannelse over en længere årrække.

- De største professionsbacheloruddannelser er adgangsgivende til flest kandidatuddannelser, fx er lærer- og sygeplejerskeuddannelserne adgangsgivende til hhv. 26 og 25 kandidatuddannelser.
- Bygningskonstruktør og pædagog er eksempler på større professionsbacheloruddannelser, hvor relativt få læser videre. Der kan være mange faktorer, der har betydning for videreuddannelse, og ud fra datagrundlaget kan vi ikke konkludere på personlige ønsker til uddannelsesmuligheder eller motivation for til- og fravalg af uddannelse. For pædagoguddannedes vedkommende tyder ansøgertallene dog på, at der er større interesse for videreuddannelse end der er studiepladser på de kandidatuddannelser, der optager flest pædagoger.

Rapportens kortlægning af uddannelsesveje bygger på data, der er stykket sammen af optællinger fra de enkelte institutioner, Uddannelsesguiden samt datatræk fra Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus. Rapporten er et godt første skridt til overblik og viden om overgange mellem videregående uddannelser. Dog kunne en mere præcis og systematisk afdækning af uddannelsesveje og sammenhæng i uddannelsessystemet være relevant at udarbejde fremadrettet.

2. Uddannelsesveje fra erhvervsakademiuddannelse til bachelor

Der er 27 erhvervsakademiuddannelser, der udbydes på et eller flere erhvervsakademier og/eller professionshøjskoler.

Med en erhvervsakademiuddannelse kan man læse videre på relevante overbygnings- professionsbacheloruddannelser. Disse uddannelser bliver kaldt top-up bachelor og benævnes sådan i rapporten. En top-up bacheloruddannelse er tilrettelagt på fuld tid og tager 1½ år. For erhvervsakademiuddannede er top-up bachelor den mest benyttede videre uddannelsesvej. Man kan søge direkte eller efter nogle år på arbejdsmarkedet.

Nedenfor er en oversigt over top-up bacheloruddannelser.

OVERSIGT OVER TOP-UP BACHELORUDDANNELSER

• Energimanagement	• Sport management
• Produktudvikling og teknisk integration	• Jordbrug
• Teknisk manager offshore	• Laboratorie- og fødevareteknologi
• Dataanalyse	• IT-sikkerhed
• Industriel 3D-print (første optag i september 2021)	• Softwareudvikling
• Innovation og entrepreneurship	• Webudvikling
• International handel og markedsføring	• Digital konceptudvikling
• E-handel	• Design og business
• International hospitality management	

Der er variation i, hvor mange top-up bacheloruddannelser den enkelte erhvervsakademi-uddannelse giver adgang til, og det er ikke alle erhvervsakademiuddannelser, der har en faglig naturlig overbygning.

På nogle top-up bacheloruddannelser er alle eller mange erhvervsakademiuddannelser adgangsgivende, dette gælder fx professionsbachelor i innovation og entrepreneurship og professionsbachelor i dataanalyse, hvor alle erhvervsakademiuddannelser er adgangsgivende. Andre top-up bacheloruddannelser er målrettet erhvervsakademiuddannede fra et bestemt fagområde, fx professionsbachelor i jordbrug der er rettet mod jordbrugsteknologer.

Med en erhvervsakademiuddannelse søger man optagelse direkte på den institution, der udbyder top-up bacheloruddannelsen, men man har ikke retskrav på optagelse. Der er adgangsbegrænsning til top-up bacheloruddannelser, dels på grund af kapacitet, dels på grund af den ledighedsbaserede dimensionering. Ved optaget 2021 blev 48 % af de kvalificerede ansøgere til top-up bacheloruddannelser på erhvervsakademierne derfor afvist. For top-up bacheloruddannelser på professionshøjskolerne var andelen af afviste kvalificerede ansøgere på 15 %. Der er således flere, der opfylder de formelle adgangskrav og efterspørger top-up bacheloruddannelserne, end der er udbud af studiepladser.

2.1 Erhvervsakademiuddannedes overgange til professionsbacheloruddannelse

I perioden 2017-2020 startede 14.740 personer med en erhvervsakademiuddannelse på en professionsbacheloruddannelse. I samme periode blev godt 33.000 færdiguddannet på en erhvervsakademiuddannelse.⁵

Tabel 1 viser den samlede gruppe af erhvervsakademiuddannede inden for hvert hovedområde, der startede på en top-up bacheloruddannelse eller en øvrig professionsbacheloruddannelse. Tabellen viser også, hvor mange der færdiggjorde en erhvervsakademiuddannelse i perioden 2017-2020.⁶

TABEL 1: ERHVERVSAKADEMIUDDANNEDE, DER STARTEDE PÅ EN PROFESSIONSBACHELORUDDANNELSE I PERIODEN 2017-2020		
Hovedområder	Færdiguddannede fra erhvervsakademiuddannelser (2017-2020)	Erhvervsakademiuddannede der startede på en top-up bachelor eller øvrig professionsbacheloruddannelse (2017-2020)
Bio- og laboratorietekniske område	2.298	456
Designfaglige område	2.671	1.892
It-faglige område	7.052	4.172
Samfundsfaglige område	413	100
Tekniske område	3.098	690
Økonomisk-merkantile område	17.627	7.430
I alt	33.159	14.740

Godt 85% af de 14.740 erhvervsakademiuddannede, der læste videre i perioden, startede på en top-up bachelor. De øvrige knapt 15% startede på over 45 forskellige andre

5 Bemærk at de to grupper ikke kan sammenlignes direkte, da de 14.740 kan have færdiggjort deres erhvervsakademiuddannelse over en længere årrække.

6 Bilag 2. Tilgang til professionsbacheloruddannelser fordelt på erhvervsakademiuddannelser

professionsbacheloruddannelser.⁷ Denne gruppe startede således på en ny 3-årig uddannelse, og ikke en overbygningsuddannelse som top-up bacheloruddannelserne.

2.2 Erhvervsakademiuddannedes overgange til akademisk bacheloruddannelse

Ud over den ovennævnte gruppe på 14.740 erhvervsakademiuddannede der startede på en professionsbacheloruddannelse, var der en mindre gruppe på 1.414 erhvervsakademiuddannede, der startede på en akademisk bachelor (3-årig) i perioden.

Bacheloruddannelsen HA almen erhvervsøkonomi skiller sig ud, da næsten halvdelen af de erhvervsakademiuddannede, der gik videre på en akademisk bacheloruddannelse (650 personer) startede på denne uddannelse. Særligt tilrettelagte bachelorforløb kan være en fremmede faktor for overgang fra en erhvervsakademiuddannelse til en akademisk bacheloruddannelse (se eksempler nedenfor).

EKSEMPLER PÅ MERITFORLØB TIL ERHVERVSAKADEMIUDDANNEDE

Det kan være mere tilgængeligt at videreuddanne sig, hvis man ikke skal starte helt forfra på en ny uddannelse. Meritaftaler kan skabe mere fleksible overgange mellem videregående uddannelser. Nedenfor er tre eksempler på meritforløb, hvor man med en erhvervsakademiuddannelse kan tage en akademisk bacheloruddannelse på kortere tid end tre år. Typisk får man merit for et år.

Meritforløb på HA Almen Erhvervsøkonomi på CBS

Copenhagen Business School er en af de institutioner, der udbyder bacheloruddannelsen HA almen Erhvervsøkonomi. Her er et særligt meritforløb udelukkende for studerende, der har bestået uddannelsen markedsføringsøkonom. På forløbet får man merit for nogle kurser, så uddannelsen tager to år i stedet for tre.⁸

Meritaftale på diplomingeniøruddannelsen i Fødevaresikkerhed og -kvalitet på DTU

På Danmarks Tekniske Universitets diplomingeniør i Fødevaresikkerhed og -kvalitet gælder en fast meritaftale, så det er muligt at få merit for nogle uddannelseselementer, hvis man er færdiguddannet laborant eller bioanalytiker.⁹

Seks særlige bachelorforløb på SDU

De særlige bachelorforløb på Syddansk Universitet er tilrettelagt, så man som datamatiker, laborant, multimediedesigner, markedsføringsøkonom eller serviceøkonom kan bygge ovenpå sin uddannelse til en fuld bacheloruddannelse. Bachelorforløbene giver direkte adgang til den kandidatuddannelse, der ligger i naturlig forlængelse af bacheloruddannelsen.¹⁰

7 Bilag 1. Tilgang af erhvervsakademiuddannede på professionsbacheloruddannelser og akademiske bacheloruddannelser

8 Mere information: [Meritforløb | CBS - Copenhagen Business School](#)

9 Mere information: [Fødevaresikkerhed og -kvalitet \(dtu.dk\)](#)

10 Mere information: [Har du en erhvervsakademiuddannelse? - Syddansk Universitet \(sdu.dk\)](#)

3. Uddannelsesveje fra professionsbachelor til kandidat

Der er omkring 60 professionsbacheloruddannelser, som udbydes på en eller flere professionshøjskoler, erhvervsakademier og universiteter. Med en professionsbachelor kan man læse videre på en række kandidatuddannelser.

Kandidatuddannelserne optager både akademiske bachelorer og professionsbachelorer. Universitetet må vurdere, om ansøgeren er kvalificeret til optag ud fra den fuldførte bacheloruddannelse og maksimalt 30 øvrige ECTS point, som er bestået inden bacheloruddannelsens afslutning. Universiteterne må ikke tage yderligere kvalifikationer i betragtning.¹¹ Reglerne for supplerings betyder, at supplerings efter afsluttet bacheloruddannelse kun kan finde sted efter optagelse på kandidatuddannelsen, hvis optagelsen er betinget af denne supplerings. Supplerings kan maks. have et omfang på 30 ECTS-point i alt, og universiteterne skal opkræve deltagerbetaling.

Universiteterne udbyder omkring 500 kandidatuddannelser.¹² Blandt kandidatuddannelserne er både uddannelser, der:

- bygger direkte oven på en akademisk bachelor, fx kandidat i medicin
- retter sig mod en bestemt professionsbacheloruddannelse, fx kandidat i jordmodervidenskab
- retter sig mod flere professionsbacheloruddannelser, fx kandidat i samfundsvidenskabelig jura
- retter sig mod flere professions- og akademiske bacheloruddannelser, fx uddannelserne på Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU)

Kortlægningen viser, at omkring 125 kandidatuddannelser (ca. hver fjerde) har en eller flere professionsbacheloruddannelser fra professionshøjskoler og erhvervsakademier som adgangsgrundlag. Der er variation mellem universiteterne i forhold til antallet af kandidatuddannelser, der har professionsbacheloruddannelser som adgangsgrundlag.

11 Reglerne for supplerings, og hvad universiteterne må lægge til grund for optag, blev skærpet med justeringen af fremdriftsreformen i 2016.

12 Optællingen er foretaget i 2019 og er beskrevet nærmere i rapporten *Universiteternes uddannelsesudbud: universiteternes_uddannelsesudbud.pdf (dkuni.dk)*. Bemærk at en række uddannelser, fx medicinuddannelsen, udbydes af flere universiteter og tæller derfor med flere gange. Flere universiteter har uddannelser, som udbydes af det enkelte universitet flere forskellige steder i landet (jf. regionaliseringsdagsordenen), fx udbyder SDU uddannelser i Kolding, Odense, Slagelse, Esbjerg og Sønderborg.

Tabel 2 viser kandidatuddannelser, som en eller flere professionsbacheloruddannelser giver adgang til, fordelt på hovedområde. Tabellen inkluderer ikke adgang, der er betinget af suppleringskurser eller krav til specifikke fag – i praksis er der således flere steder hvor en professionsbacheloruddannelse er adgangsgrundlag for optagelse på en kandidatuddannelse.

TABEL 2: ANTAL KANDIDATUDDANNELSER, SOM EN ELLER FLERE PROFESSIONSBACHELORUDDANNELSER FRA PROFESSIONSHØJSKOLER OG ERHVERVSAKADEMIER GIVER ADGANG TIL, FORDELT PÅ HOVEDOMRÅDE

Professionsbacheloruddannelser på det medie- og kommunikationsfaglige område	15 kandidatuddannelser
Professionsbacheloruddannelser på det pædagogiske område	34 kandidatuddannelser
Professionsbacheloruddannelser på det samfundsvidenskabelige område	37 kandidatuddannelser
Professionsbacheloruddannelser på det sundhedsfaglige område	44 kandidatuddannelser
Professionsbacheloruddannelser på det tekniske område	37 kandidatuddannelser
Professionsbacheloruddannelser på det økonomisk-merkantile område	15 kandidatuddannelser

Note: Optællingen er baseret på indmelding fra institutionerne og optælling af adgangskrav på Uddannelsesguiden.dk. Der er tages forbehold for, at der kan være flere adgangsgivende uddannelser, og at antallet kan ændre sig.

De største professionsbacheloruddannelser er adgangsgivende til flest kandidatuddannelser:

PROFESSIONSBACHELOR- UDDANNELSE	ANTAL KANDIDATUDDANNELSER SOM UDDANNELSEN GIVER ADGANG TIL
Lærer	26
Sygeplejerske	25
Socialrådgiver	21
Pædagog	20

Optællingen af adgangsgivende uddannelser, må tages med nogle forbehold. En række kandidatuddannelser optager fx professionsbachelorer generelt, de indgår ikke i optællingen da de ikke har specifikke professionsbacheloruddannelser som adgangsgivende. Et eksempel er kandidatuddannelserne på IT-universitetet: På fire ud af seks af IT-universitetets kandidatuddannelser er alle professionsbacheloruddannelser adgangsgivende. På de sidste to skal professionsbacheloruddannelsen være inden for et relateret fagområde.

Det ville være interessant fremadrettet med en mere omfattende kortlægning af adgangsveje.

Professionsbacheloruddannelser på universiteter og maritime uddannelser

Tabel 2 er baseret på en optælling af adgangsgivende professionsbacheloruddannelser udbudt af professionshøjskoler og erhvervsakademier.

De maritime professionsbacheloruddannelser, hhv. maskinmester, skibsfører og skibsofficer,¹³ er adgangsgivende til en række kandidatuddannelser, der optager tekniske professionsbachelorer eller professionsbachelorer generelt. De er dog ikke indskrevet specifikt i kandidatuddannelsers studieordninger.

Universiteterne udbyder også professionsbacheloruddannelser, heraf er størstedelen diplomingeniøruddannelser. På omkring 50 kandidatuddannelser er en eller flere af universiteternes professionsbacheloruddannelser adgangsgivende. Eksempelvis er diplomingeniøruddannelser adgangsgivende til DTU's 36 kandidatuddannelser, enten direkte eller med supplerings. Nedenfor er eksempler på to kandidatuddannelser, hvor professionsbacheloruddannelser udbudt af universiteter er adgangsgivende.

KANDIDAT- UDDANNELSE	ADGANGSGIVENDE PROFESSIONSBACHELOR- UDDANNELSE
Computer Science Engineering	Otte forskellige diplomingeniøruddannelser, der bliver udbudt på en eller flere af følgende institutioner: DTU, AU, SDU og Professionshøjskolen VIA
Electrical Engineering	Ni forskellige diplomingeniøruddannelser, der bliver udbudt på en eller flere af følgende institutioner: DTU, AU, SDU og AAU

ADGANG FORMELT OG I PRAKSIS

Kortlægningen af adgangsgivende professionsbacheloruddannelser beskriver formelt adgangsgrundlag. Man er således ikke sikret optag som ansøger, selvom man har en adgangsgivende bacheloruddannelse (bortset fra bachelorer med retskrav til en specifik kandidatuddannelse). Ud over den adgangsgivende bacheloruddannelse kan der også være specifikke krav til gennemførte fag og niveauer fra ungdomsuddannelsen. Dette gælder uanset om ansøgeren har en professionsbachelor eller en akademisk bachelor. Hvis ansøgeren ikke har tilstrækkelige fag eller niveauer fra studentereksamen, kan vedkommende tage gymnasiale suppleringskurser, typisk i sprog eller matematik.

Selvom man som professionsbacheloruddannet kan have formel adgang til kandidatuddannelser, kan der i praksis også være andre barrierer for at videreudanne sig, fx afstand til udbudssted eller hvis der er større søgning end der er pladser på uddannelsen.

¹³ Oversigt over de maritime uddannelsesinstitutioner der er godkendt som udbydere – Uddannelses- og Forskningsministeriet (ufm.dk).

Fra 2023 også professionsbacheloruddannelsen til maritim ingeniør, se Maritim ingeniør (martec.dk)

3.1 Professionsbacheloruddannedes overgange til kandidatuddannelse

Som beskrevet ovenfor er en række professionsbacheloruddannelser direkte adgangsgivende til kandidatuddannelser. I praksis er det dog muligt at starte på flere kandidatuddannelser, fordi studerende også kan blive optaget på kandidatuddannelser baseret på en konkret, individuel vurdering.

I perioden 2017-2020 startede 10.905 personer med en professionsbacheloruddannelse på en kandidatuddannelse, fordelt på godt 150 forskellige kandidatuddannelser.¹⁴ Til sammenligning færdiggjorde knapt 75.000 personer en professionsbacheloruddannelse i perioden.¹⁵

TABEL 3: PROFESSIONSBACHELORUDDANNEDE DER STARTEDE PÅ EN KANDIDATUDDANNELSE 2017-2020

Professionsbachelor-uddannelsernes hovedområder	Færdiguddannede fra professionsbachelor-uddannelser i alt i perioden 2017-2020	Professionsbachelor-uddannede, der startede på en kandidatuddannelse 2017-2020
Sundhedsfaglige område	20.348	3.322
Pædagogiske område	24.733	2.697
Medie, kommunikation og It-faglige område	5.873	1.063
Samfundsfaglige område	6.560	1.073
Tekniske og designfaglige område	8.177	925
Økonomisk-merkantile område	8.977	1.825
I alt	74.668	10.905

Note: Tabellen medtager professionsbacheloruddannelser på professionshøjskoler og erhvervsakademier. Professionsbacheloruddannelser på universiteterne indgår ikke.

Note: Det Kongelige Akademi (en af de kunstneriske uddannelser) optog de første studerende på professionsbacheloren 'Crafts in Glass and Ceramics' i 2019. Disse dimitterer i januar 2023, og vil dermed først fra sommeroptaget i 2023 have mulighed for at søge ind på en kandidatuddannelse.

I bilag 5 er eksempler på overgange til kandidatuddannelser for professionsbacheloruddannede fra følgende fem uddannelser: Digital konceptudvikling, lærer, socialrådgiver, finans og sygeplejerske.

¹⁴ Bilag 3. Tilgang af professionsbacheloruddannede, fordelt på kandidatuddannelser

¹⁵ Bemærk at de to grupper ikke kan sammenlignes direkte, da de 10.905 kan have færdiggjort deres professionsbacheloruddannelse over en længere årrække.

Tabel 3 viser 10.950 personer, der er uddannet fra professionshøjskoler og erhvervsakademier. Derudover læste 2.699 professionsbacheloruddannede fra universiteterne videre på en kandidatuddannelse i perioden 2017-2020. Yderligere læste 41 personer fra professionsbacheloruddannelser på maritime uddannelser videre på en kandidatuddannelse i perioden.

3.2 Eksempler på overgange til kandidatuddannelser

Bygningskonstruktør og pædagog er blandt de større professionsbacheloruddannelser, hvor relativt få læser videre på en kandidatuddannelse.¹⁶ For at undersøge eventuelle barrierer eller begrænsninger af uddannelsesmuligheder fokuserer dette afsnit på søgning og optag på de kandidatuddannelser, der optager flest bygningskonstruktører og pædagoger. Ud fra vores datagrundlag kan vi belyse strukturelle barrierer, men det vil kræve yderligere undersøgelser at konkludere ift. ansøgernes personlige overvejelser og motivation for at til- eller fravælge videreuddannelse.

PROFESSIONS- BACHELOR- UDDANNELSE	FÆRDIGUDDANNEDE FRA PROFESSIONSBACHELOR- UDDANNELSEN (2017-2020)	STARTEDE PÅ EN KANDIDATUDDANNELSE (2017-2020)
Bygningskonstruktør	3.143	217
Pædagog	16.395	1.598

EKSEMPEL: BYGNINGSKONSTRUKTØRER

På professionsbacheloruddannelsen bygningskonstruktør lærer man at planlægge, projekttere og koordinere bygge- og anlægsopgaver. Uddannelsen udbydes i 9 byer. Bygningskonstruktør-uddannelsen har tradition for at samarbejde med universiteterne om optag på kandidatuddannelserne, dog er der ikke mange der læser videre. I perioden 2017-2020 dimitterede 3.143 bygningskonstruktører. I samme periode startede 217 bygningskonstruktører på en kandidatuddannelse. Tabel 4 viser fordelingen på kandidatuddannelser.

Kandidatuddannelsen som optog flest bygningskonstruktører i perioden 2017-2020 er *Byggeledelse og bygningsinformatik* (AAU), med et optag på 69 personer. Uddannelsen har fri adgang for kvalificerede ansøgere, der er således ikke givet afslag til kvalificerede ansøgere. I 2020-2021 blev 70% af de bygningskonstruktører, der søgte ind optaget.¹⁷ Størstedelen af de ansøgere der *ikke* startede på uddannelsen, blev optaget på en højere prioriteret uddannelse.

¹⁶ Bilag 4. Tilgang til kandidatuddannelser, fordelt på professionsbacheloruddannelser (2017-2020)

¹⁷ Uddannelsen skiftede udbudssprog til dansk undervejs i perioden, derfor refereres her til data fra 2020-2021. Der blev afvist 11 ansøgere i 2020-2021 pga. sprogkrav i dansk.

**TABEL 4 : KANDIDATUDDANNELSER SOM BYGNINGSKONSTRUKTØRER
STARTEDE PÅ 2017-2020**

Byggeledelse og bygningsinformatik	69
Ledelse og informatik i byggeriet	53
Bygningers energidesign	31
Lysdesign	15
Sikkerhed og risikostyring	9
Arkitektur, cand.scient.tech	6
Nordisk urban planlægning	5
Forretningsinnovation	5
Øvrige kandidatuddannelser	24

Kandidatuddannelsen *Ledelse og informatik i byggeriet* (AAU, campus Kbh.) optog 53 bygningskonstruktører i perioden 2017-2020, hvilket var godt to tredjedel af de bygningskonstruktører, som søgte ind. Uddannelsen er selvvalgt begrænset til 65 studiepladser, men har ikke afvist kvalificerede kandidater.

For begge uddannelser gælder, at den største gruppe af både ansøgere og optagne var bygningskonstruktører. Begge uddannelser optog alle kvalificerede ansøgere. Størstedelen af de ansøgere der *ikke* startede på uddannelserne, blev optaget på en højere prioriteret uddannelse eller fik afslag pga. sprogkrav i dansk (internationale ansøgere). Dermed ser det ikke ud til, at der er barrierer for bygningskonstruktørers adgang til de største modtageruddannelser.

EKSEMPEL: PÆDAGOGER

Professionsbacheloruddannelsen pædagog kvalificerer til at arbejde med børn, unge og voksne og til at varetage de udviklings- og omsorgsopgaver, der er forbundet med pædagogisk arbejde. Uddannelsen udbydes i 23 byer.

I perioden 2017-2020 dimitterede 16.395 pædagoger. I samme periode startede 1.598¹⁸ pædagoger på en kandidatuddannelse. Tabel 5 viser, at pædagoguddannede startede på over 20 forskellige kandidatuddannelser i perioden 2017-2020 – primært inden for det fagpædagogiske område.

¹⁸ Bemærk at de to grupper ikke kan sammenlignes direkte, da de 1.589 kan have færdiggjort pædagoguddannelsen over en længere årrække.

**TABEL 5: OVERSIGT OVER HVILKE KANDIDATUDDANNELSER
PÆDAGOGUDDANNEDE STARTEDE PÅ (2017-2020)**

Kandidatuddannelse	Pædagoger der blev optaget (2017-2020)
Pædagogisk sociologi	375
Pædagogisk psykologi	323
Pædagogisk antropologi	204
Generel pædagogik	171
Læring og forandringsprocesser	94
Pædagogik	91
Pædagogisk filosofi	89
Pædagogik og uddannelsesstudier	42
Psykologi	39
It og læring, organisatorisk omstilling	29
IT-didaktisk design	19
Didaktik, materiel kultur	19
Pædagogisk antropologi og globalisering	19
Social intervention	15
Didaktik, musikpædagogik	14
Anvendt filosofi	11
Sundhedsfremme og sundhedsstrategier	9
Webkommunikation	9
Arbejdslivsstudier	5
Øvrige kandidatuddannelser	21
I alt	1.598

De største modtageruddannelser af pædagoger er kandidatuddannelserne i *pædagogisk sociologi*, *pædagogisk psykologi* og *pædagogisk antropologi*. Alle tre kandidatuddannelser har primært professionsbacheloruddannede blandt ansøgere og optagne. Ansøgerne til de tre største modtageruddannelser fik primært afslag pga. antallet af studiepladser, og i mindre grad pga. manglende opfyldelse af adgangskrav til fx kvalifikationer eller dokumentation. Eksempelvis fik 1.060 professionsbacheloruddannede ansøgere afslag fra kandidatuddannelsen i pædagogisk psykologi (campus Emdrup) pga. manglende plads i perioden 2017-2020. Til sammenligning fik 117 ansøgere afslag pga. manglende opfyldelse af adgangskrav i samme periode. På kandidatuddannelsen i pædagogisk antropologi fik 479 ansøgere afslag pga. manglende plads i perioden 2017-2020, mens 27 ansøgere fik afslag pga. manglende opfyldelse af adgangskrav.

Det vil kræve grundigere dataindsamling at belyse andelen af pædagoger blandt afviste professionsbacheloruddannede ansøgere til de tre uddannelser, men der er sandsynligvis større interesse blandt pædagoger for at læse videre, end der er studiepladser på de største modtageruddannelser.

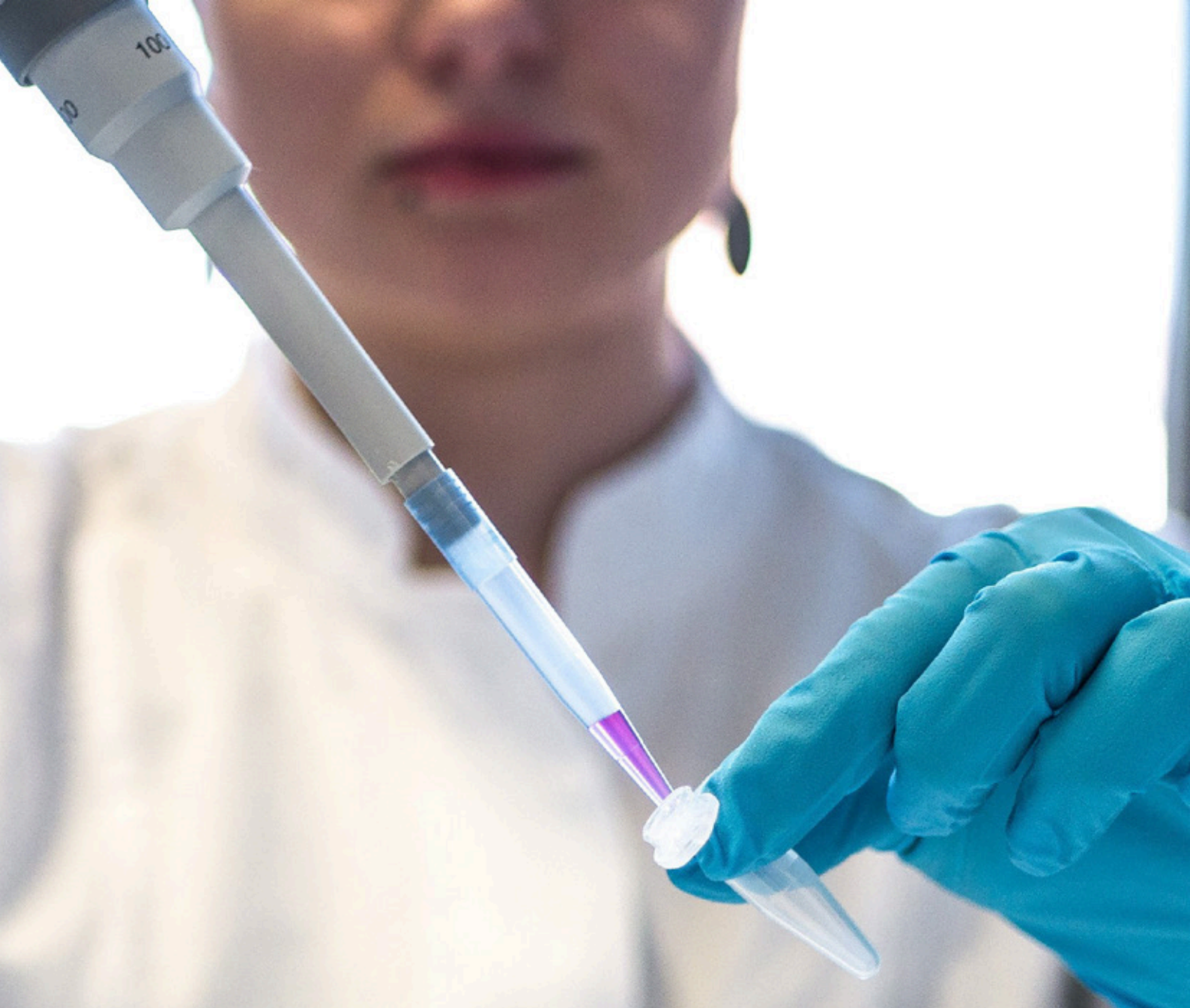
Ud over den formelle mulighed for at læse videre, herunder at have en adgangsgivende uddannelse, har antallet af studiepladser på kandidatuddannelserne således betydning. De kandidatuddannelser, der optager flest pædagoger, er dimensioneret (udbygning vedr. ledighedsbaseret dimensionering nedenfor).

OM LEDIGHEDSBASERET DIMENSIONERING

Kapaciteten på kandidatuddannelserne er begrænset af den ledighedsbaserede dimensionering. Denne dimensionering er blevet løbende indfaset fra 2015 og har begrænset optaget på bachelor- og kandidatuddannelser, hvor dimittendledigheden er højere end for beslægtede uddannelser.¹⁹ Dimensioneringen har især omfattet universiteternes humanistiske uddannelser og har betydet, at nogle kandidatuddannelser har begrænset mulighed for at optage studerende ud over universitetets egne studerende, som har retskrav på optagelse.

¹⁹ Beskrivelse af dimensioneringsmodellen: [Den ledighedsbaserede dimensionering – Uddannelses- og Forskningsministeriet \(ufm.dk\)](#)

4. Om kortlægningens datagrundlag

Kortlægningen bygger på forskellige kilder.

Adgangsgivende uddannelser er opgjort på baggrund af optællinger foretaget af Danske Erhvervsakademier, Danske Professionshøjskoler og Danske Universiteter. Disse optællinger bygger på Uddannelsesguiden (ug.dk) og institutionernes indmeldinger.

Data på antallet af personer der har læst videre i perioden 2017-2020, er trukket fra Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus baseret på Danmarks Statistiks elevregister. Bemærk, at uddannelser med mindre end fem personer ikke vises pga. diskretionering.

4.1 Oversigt over bilag

Bilagene er tilgængelige på Danske Universiteters hjemmeside: <https://dkuni.dk/publikationer-og-notater/kortlaegning-af-overgange-mellem-videregaaende-uddannelser/>

Bemærk at bilag 1-4 er data-ark i ubearbejdet form.

- Bilag 1. Tilgang af erhvervsakademiuddannede på professionsbacheloruddannelser og akademiske bacheloruddannelser (2017-2020)
- Bilag 2. Tilgang af erhvervsakademiuddannede på professionsbacheloruddannelser og akademiske bacheloruddannelser (2017-2020)
- Bilag 3. Tilgang af professionsbacheloruddannede, fordelt på kandidatuddannelser (2017-2020)
- Bilag 4. Tilgang til kandidatuddannelser, fordelt på professionsbacheloruddannelser (2017-2020)
- Bilag 5. Oversigt over hvilke kandidatuddannelser som professionsbacheloruddannede fra fem uddannelser startede på (2017-2020)

Danske Universiteter kan kontaktes for yderligere information om datagrundlag: dkuni@dkuni.dk.

